

การตรวจคัดกรองภาวะเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด

การตรวจคัดกรองภาวะเสี่ยงต่อการคลอดก่อนกำหนด ในปัจจุบันนั้นใช้วิธีการตรวจอัลตราซาวด์ทางช่องคลอดหรือหน้าท้องเพื่อวัดความยาวปากมดลูก ซึ่งสามารถทำได้ในช่วงอายุครรภ์ 18-24 สัปดาห์ หากผลการตรวจคัดกรองพบว่าสตรีตั้งครรภ์มีภาวะปากมดลูกสั้น สตรีตั้งครรภ์จะได้รับฮอร์โมนโปรเจสเตอโรนเพื่อป้องกันการคลอดก่อนกำหนด

การให้ฮอร์โมนโปรเจสเตอโรน ในรายที่มีความเสี่ยงเพื่อป้องกันการคลอดก่อนกำหนด

การเหน็บฮอร์โมนโปรเจสเตอโรนทางช่องคลอด

โดยให้เหน็บก่อนนอนวันละ 1 ครั้ง ตั้งแต่อายุครรภ์ 16 สัปดาห์ จนถึง 36 สัปดาห์

วิธีการเหน็บยา

1. ควรเหน็บยาก่อนนอน เพื่อป้องกันยาหลุด
2. เตรียมตัวก่อนเหน็บยาโดยปัสสาวะออกให้เรียบร้อย และทำความสะอาดอวัยวะเพศภายนอก ทวารหนักแล้วล้างมือให้สะอาด
3. นอนหงาย ชันเข่าทั้งสองข้าง สอดยาเข้าทางช่องคลอดช้าๆ ให้ลึกๆ
4. ควรนอนในท่าเดิมต่อประมาณ 15 นาที อย่ารีบลุกเดินทันที เพื่อให้ยาละลายเคลือบช่องคลอดก่อน

คำถาม : ถ้าหากลืมเหน็บยาจะต้องทำอย่างไร

คำตอบ : เหน็บยาตามขนาดเดิมในครั้งต่อไป
ไม่ควรเพิ่มยาเป็น 2 เท่า

สแกนเพื่อประเมินความพึงพอใจ
หลังจากอ่านสื่อความรู้ด้านสุขภาพฉบับนี้

จัดทำโดย

นางสาวฉัตรวรรณ บัวแย้ม พยาบาลหน่วยฝากครรภ์

ที่ปรึกษา

ผศ.พญ.เพียงบุหลัน ยาปาน ภาควิชาสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา

นางปิยาภรณ์ ลำฟ้าเจริญ หัวหน้าหน่วยฝากครรภ์

งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา

สนับสนุนการพิมพ์โดย

คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล มหาวิทยาลัยมหิดล

ตรวจสอบเนื้อหาครั้งสุดท้ายปี พ.ศ. 2566

รหัสหน่วยงาน NS 08210096669

สงวนลิขสิทธิ์โดย พรบ.การพิมพ์ 2537

คลังข้อมูล

สุขภาพศิริราช

มหาวิทยาลัยมหิดล
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วย

ที่มีภาวะเสี่ยงต่อการ

เจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด

หน่วยฝากครรภ์

งานการพยาบาลสูติศาสตร์-นรีเวชวิทยา

ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศิริราช

SIPI NS1121266

การคลอดก่อนกำหนดนับเป็นปัญหาสำคัญทางด้านสาธารณสุข เนื่องจากการคลอดก่อนกำหนดทำให้ทารกมีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนได้มากขึ้น เช่น การหายใจล้มเหลว มีเลือดออกในสมอง การติดเชื้อในทางเดินอาหาร การติดเชื้อในกระแสเลือด ชัก และอาจเสียชีวิตได้ในที่สุด ซึ่งพบว่าถ้ามีการคลอดเมื่ออายุครรภ์ที่น้อย จะมีโอกาสเกิดภาวะแทรกซ้อนได้มาก

การเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด หมายถึงการที่มดลูกมีการบีบรัดตัวอย่างสม่ำเสมอ ทำให้ปากมดลูกมีการบางตัวและเปิดขยาย ก่อนอายุครรภ์ 37 สัปดาห์

การคลอดก่อนกำหนด หมายถึง การคลอดตั้งแต่อายุครรภ์ 24 สัปดาห์ จนถึงทารกคลอดออกมาก่อนอายุครรภ์ 37 สัปดาห์เต็ม

สาเหตุและปัจจัยเสี่ยง

สาเหตุของการคลอดก่อนกำหนดส่วนใหญ่เกิดขึ้นโดยไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด แต่มักพบร่วมกับปัจจัยชักนำหลายอย่าง เช่น

- มีประวัติการคลอดก่อนกำหนดในครรภ์ก่อน
- การตั้งครรภ์แฝด
- มีภาวะแทรกซ้อนทางอายุรศาสตร์
- มีการใช้สารเสพติดในระยะตั้งครรภ์

- มีการติดเชื้อในร่างกาย
- ทารกมีความผิดปกติหรือพิการแต่กำเนิด

อาการและอาการแสดง

- มีอาการเจ็บครรภ์หรือปวดท้อง
- มีอาการปวดหลัง
- ปวดหน่วงคล้ายปวดระดู รู้สึกไม่สบายที่บริเวณท้องน้อยและขาหนีบ
- มีอาการปัสสาวะบ่อย
- มีน้ำใสหรือมูกเลือดออกทางช่องคลอด

อาการผิดปกติที่ควรมาพบแพทย์ก่อนวันนัด

1. มีอาการเจ็บครรภ์หรือมีมดลูกหดตัว อย่างสม่ำเสมอ
2. มีน้ำเดิน
3. มีมูกเลือด
4. เล็ดคื่นน้อยลง

การดูแลตนเองเพื่อป้องกันและลดความเสี่ยง

ต่อการเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด

1. ควรมาฝากครรภ์ทุกครั้งตามแพทย์นัด
2. พักผ่อนอย่างเพียงพออย่างน้อย 6-8 ชม./วัน ไม่ทำงานหนักหรือเดินทางไกล
3. ควรดื่มน้ำวันละ 8-10 แก้ว เพื่อป้องกันการขาดน้ำ รับประทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ เน้นย้ำการรับประทานยาบำรุงเลือดอย่างสม่ำเสมอ
4. ควรงดหรือเลิกสารเสพติดทุกชนิด
5. ไม่ควรกลั้นปัสสาวะ ควรปัสสาวะทุก 4 ชั่วโมง เพราะอาจทำให้เกิดการติดเชื้อในระบบทางเดินปัสสาวะได้
6. งดการมีเพศสัมพันธ์ในรายที่เสี่ยงต่อการเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด
7. สังเกตอาการผิดปกติของตนเอง เช่น มีท้องแข็งหรือมดลูกหดตัว 3-4 ครั้ง/ ชั่วโมง ให้นอนพักบนเตียงทันที แต่ถ้ามีอาการท้องแข็งบ่อยมากขึ้น ควรรีบมาโรงพยาบาลทันที
8. สังเกตสิ่งคัดหลั่งทางช่องคลอด ถ้ามีน้ำใสๆหรือมีมูกปนเลือดออกทางช่องคลอด ให้รีบมาโรงพยาบาลทันที
9. ทำจิตใจให้สบาย ผ่อนคลายจิตใจ ลดความวิตกกังวล